

Provincie
Antwerpen

Subsidiereglement **Aanpassingsinvesteringen bij een her- of nevenbestemming van kerken**

Projectsubsidie voor aanpassingsinvesteringen bij een her- of nevenbestemming van kerken in de Provincie Antwerpen

Het subsidiereglement treedt in voege vanaf 1 juli 2021.

Artikel 1. - Doelgroep

De deputatie verleent subsidies aan de lokale overheid (en haar publiekrechtelijke organisaties en samenwerkingsverbanden), het lokale kerkbestuur (ook kerkfabriek genoemd), verenigingen zonder winstoogmerk (vzw's) en stichtingen. De deputatie verleent geen subsidies aan particulieren of ondernemingen.

Artikel 2. - Definities

- a) Aanvrager / subsidietrekker / promotor: de begunstigde van de subsidie.
- b) Project: Een afgebakend geheel van activiteiten met een duidelijke doelstelling, beperkt in de tijd en gescheiden van andere activiteiten, dat niet binnen de reguliere werking valt.
- c) Tekort in de projectbegroting: De geraamde inkomsten van het project (exclusief deze provinciale subsidie) worden van de geraamde uitgaven van het project afgetrokken en dit na aftrek van de geraamde uitgaven en inkomsten die niet aanvaard worden voor een subsidie.
- d) Tekort in de projectafrekening: De werkelijke inkomsten van het project (exclusief deze provinciale subsidie) worden van de werkelijke uitgaven van het project afgetrokken en dit na aftrek van de uitgaven en inkomsten die niet aanvaard worden voor een subsidie.

Artikel 3. - Voorwaarden voor de organisatie

- a) De subsidietrekker dient over een eigen rekeningnummer te beschikken.
- b) De subsidietrekker dient over een goedgekeurd kerkenbeleidsplan te beschikken waarin het gebouw als B-kerk wordt aangeduid. Dit betekent dat de neven- of herbestemming op korte termijn (binnen de 5 jaar na het schrijven van het kerkenbeleidsplan) onderzocht dient te worden.
- c) De subsidieaanvragers dienen voorafgaand aan indiening een niet-bindend advies in te winnen bij de provinciale KwaliteitsKamer¹, tenzij de beoordelingscommissie anders beslist. De KwaliteitsKamer adviseert subsidieaanvragers en zorgt zo voor een positieve impact op de (beeld)kwaliteit die investeringsprojecten zullen hebben. Het advies van de KwaliteitsKamer is verplicht, maar niet bindend. Het is wel bepalend voor de beoordeling van de projectvoorstellen door de beoordelingscommissie.

---

¹ De KwaliteitsKamer bestaat uit provinciale experts op het gebied van erfgoed, duurzaamheid, toegankelijkheid... maar ook vertegenwoordigers aangeduid door de Vlaamse bouwmeesters. De KwaliteitsKamer kijkt o.a. naar vormgeving, samenhang met stedenbouwkundige, historische en landschappelijke context, publieke toegankelijkheid en duurzaamheid. Indien nodig wordt de huidige KwaliteitsKamer nog aangevuld met specifieke experts rond de herbestemming van kerken.

- d) De subsidietrekker moet eigenaar zijn van het gebouw, houder van een zakelijk recht (vruchtgebruik, erfpacht, opstal, ...) of een langdurige overeenkomst hebben met de eigenaar van het gebouw.
- e) Indien het gebouw niet aan de eredienst is onttrokken, moet zowel de lokale overheid als het lokale kerkbestuur zich engageren om het project in gezamenlijk overleg te realiseren. Hiertoe ondertekenen ze een engagementsverklaring, die bij het aanvraagformulier wordt gevoegd.
- f) De subsidietrekker moet een plan van continuering op financieel en op inhoudelijk vlak voorzien vanaf de start van het project, zodanig dat het na de subsidieperiode verder kan ingebed worden in de eigen werking van de subsidietrekker of geïmplementeerd kan worden door andere actoren.
- g) De subsidietrekker dient de toegekende subsidie als investeringskost te boeken.

Artikel 4. - **Voorwaarden voor het project**

- a) Om in aanmerking te komen voor een subsidie moet voldaan worden aan volgende formele criteria:
  - i. Het project dient plaats te vinden in de provincie Antwerpen.
  - ii. Er dient een tekort in de projectbegroting geraamd te zijn.
  - iii. De subsidietrekker dient, vanaf de toekenning van de subsidie, het provinciebestuur te vermelden als ondersteunende overheid op duidelijke wijze en in redelijke verhouding met andere ondersteunende overheden/sponsors.
  - iv. De subsidietrekker dient door de provincie Antwerpen aangeduide personen toe te laten om ter plaatse na te gaan of het project plaatsvindt zoals voorgesteld bij de aanvraag en hun toegang te verlenen tot alle documenten en informatie die zij daartoe noodzakelijk achten.
  - v. Aandacht voor gelijke kansen en duurzaamheid:
    - De subsidietrekker verbindt zich er toe om geen enkele vorm van discriminatie te dulden en om aandacht te hebben voor 'gelijke kansen voor iedereen' in alle beleidsaspecten (organisatieontwikkeling, personeel, communicatie, aanbod en klanten).
    - De aanvrager engageert zich om bij aankopen en de organisatie van evenementen aandacht te hebben voor de duurzaamheidscriteria met betrekking tot milieu, eerlijke handel, toegankelijkheid en sociale economie. De criteria en inspiratie hiervoor staan in de gidsen 'duurzame aankopen' en 'duurzame evenementen' op www.provincieantwerpen.be
    - Als de aanvrager of subsidietrekker tegen deze clausule handelt kan de provincie de subsidie weigeren of terugvorderen. De provincie kan ook melding maken bij de daartoe bevoegde instantie.
  - vi. Thema: Onder deze projecten kunnen enkel investeringsprojecten voor her- of nevenbestemming van kerken en kapelanjien in de provincie Antwerpen ingediend worden.
    - Dit kunnen investeringsprojecten zijn volgend uit een kerkentraject van de provincie Antwerpen maar ook andere her- of nevenbestemmingsprojecten van beschermde en niet-beschermde parochiekerken en kapelanjien.
    - Investeringsprojecten voor een pastorie of klooster kunnen enkel in aanmerking komen indien de pastorie of het klooster fysiek verbonden is met de parochiekerk die her- of nevenbestemd wordt of indien de pastorie of het klooster een noodzakelijke bijdrage levert aan de her- of nevenbestemming van de kerk. Kloosterkerken komen niet in aanmerking.
- b) De beoordeling van de projectdossiers gebeurt op basis van de beoordelingscriteria door een beoordelingscommissie waarin afgevaardigden van de Provincie Antwerpen zetelen. Deze beoordeling zal mee voorgelegd worden

aan de deputatie. Er zal bij de beoordeling van het dossier rekening gehouden worden met volgende inhoudelijke criteria:

1. Haalbaarheid van het project: de subsidieaanvrager heeft de nodige expertise in huis. Het project wordt door de meest geschikte aanvrager ingediend. Er wordt een juiste inschatting van de kosten gemaakt. Het project kan binnen 6 maanden na goedkeuring starten. Op gemotiveerd verzoek kan deputatie deze termijn verlengen. De looptijd van het project is realistisch. Het project is duidelijk uitgewerkt in concrete acties. De kritische succesfactoren van het project kunnen overwonnen worden. De samenwerking die wordt opgezet door het project is haalbaar en realistisch.
2. Samenwerking: het project wordt aangepakt vanuit een domein overschrijdende visie. Het project wordt door verschillende actoren samen getrokken op een geïntegreerde manier.
3. Gemeenschapsvormend: het project moet een maatschappelijk meerwaarde creëren waarbij de nieuwe invulling de veerkracht van het dorp of de wijk vergroot, omdat ze een antwoord biedt op ontbrekende (basis)voorzieningen, ontmoetingsruimte, culturele beleving, woonnoden, basisdienstverlening, ... Een louter commerciële invulling is niet subsidiabel.
4. Participatie/Draagvlak: het project is breed gedragen en vertrekt vanuit noden en behoeften van de gemeenschap. Een participatietraject met de betrokken stakeholders werd doorlopen. Bij aanvraag wordt aangetoond met wie en op welke manier een participatietraject werd doorlopen en wat de resultaten zijn. Enkel een professionele aanpak met voldoende bereik en resultaten kan leiden tot verdere ondersteuning van de provincie.
5. People – planet – profit: we geven de voorkeur aan projecten die gelijktijdig zorg dragen voor people (maatschappij), planet (omgeving, klimaat) en profit (economische rendabiliteit, efficiënt gebruik van hulpbronnen). Dit kan binnen het eigen beleidsdomein, maar gebeurt het liefst over verschillende beleidsdomeinen heen (zie criterium 2).
6. Multifunctioneel ruimtegebruik - functieverweving: gezien onze ruimte zo schaars geworden is, moeten we op zoek gaan naar multifunctionaliteit. We geven de voorkeur aan projecten die daaraan bijdragen.
7. Duurzaamheid: het project is op een duurzame manier uitgewerkt. Zowel sociale, financiële, technisch-architecturale en spirituele duurzaamheid zijn hierin belangrijke aspecten. Een positief advies van de KwaliteitsKamer en een plan van continuering op financieel en inhoudelijk vlak wordt bij aanvraag toegevoegd.
8. Vergunningen: de nodige vergunningen worden aangevraagd vóór goedkeuring van het dossier. De bewijzen van deze vergunningsaanvragen worden bij aanvraag toegevoegd.

De commissie streeft daarbij naar:

- i. Een geografische spreiding van de projecten met een voorkeur voor projecten op het platteland, zoals gedefinieerd in de beleidsnota platteland;
  - ii. Een spreiding tussen beschermde en niet beschermde gebouwen;
  - iii. Een spreiding tussen herbestemmings- en .nevenbestemmingsprojecten
- c) De investeringen blijven bestaan gedurende een periode van vijf jaar na het beëindigen van het project en worden ook niet voor andere bestemmingen gebruikt binnen deze termijn. Een vraag tot afwijking hiervan moet aan deputatie voorgelegd worden.

- d) Enkel projecten voor aanpassingsinvesteringen om de her- of nevenbestemming tijdelijk en in prototype te testen of permanent uit te voeren komen in aanmerking voor subsidiëring. Volgende projecten zijn **niet** subsidiabel:
- Studies voor her- of nevenbestemming
  - Zuivere renovatiewerken
  - Aankoop
- e) De aanvrager dient de duurtijd van het project te motiveren. De uiterste datum van uitvoering is binnen de vier jaar na de toekenning van de subsidie. Op gemotiveerd verzoek kan deputatie deze termijn één keer verlengen met maximaal een jaar.
- f) Als het project niet kan uitgevoerd worden of als er wijzigingen optreden, deelt de subsidietrekker dit onmiddellijk mee aan de dienst Platteland per e-mail: kerken@provincieantwerpen.be.

Artikel 5. - **Aanvraag van de subsidie**

- a) De projectaanvraag moet steeds online ingediend worden in het e-loket, tenzij de onmogelijkheid ervan kan aangetoond worden (overmacht zoals niet operationeel loket, netwerkproblemen, ...).
- b) Het aanvraagdossier dient uiterlijk toe te komen op:
- i. 31 oktober – 13.00 uur voor projecten die aanvangen in het daaropvolgende kalenderjaar
  - ii. 31 maart – 13.00 uur voor projecten die ten vroegste aanvangen op 1 mei van hetzelfde kalenderjaar, op voorwaarde dat er binnen het goedgekeurde provinciaal budget nog financiële middelen beschikbaar zijn in het lopende kalenderjaar

De beschikbaarheid van financiële middelen binnen het goedgekeurde provinciaal budget kan opgevraagd worden bij de dienst Platteland.

- c) Het aanvraagdossier bestaat minimaal uit:
- i. het digitale aanvraagformulier, dat volledig ingevuld moet zijn met een duidelijke vermelding van de begin- en einddatum van de uitvoeringsperiode en een duidelijke inhoudelijke en financiële projectomschrijving
  - ii. de statuten van de organisatie
  - iii. een ondertekend mandaat voor indiening, desgevallend vergezeld van een machtiging
  - iv. een goedgekeurd kerkenbeleidsplan
  - v. een engagementsverklaring ondertekend door lokale overheid en lokaal kerkbestuur indien het gebouw niet aan de eredienst is onttrokken
  - vi. de nodige vergunningsbewijzen
  - vii. het advies van de KwaliteitsKamer (tenzij anders beslist door de beoordelingscommissie)
  - viii. het ontwerp (met o.m. het bestek, de opmetingstaat, de plannen, ...)
  - ix. een plan van continuering op financieel en inhoudelijk vlak
- d) Indien het noodzakelijk is om het aanvraagdossier te beoordelen, kan er steeds bijkomende informatie opgevraagd worden over de aanvrager, zijn werking en zijn financiën.
- e) De dienst Platteland kan bijkomende informatie over het project opvragen indien de dienst van oordeel is dat het inhoudelijke en/of financiële luik van het aanvraagdossier onvoldoende toegelicht is. Deze bijsturing moet door de promotor bezorgd worden binnen de 14 dagen na de opvraag van de dienst Platteland, tenzij anders bepaald door de dienst.

Artikel 6. - **Berekening van de subsidie**

- a) De deputatie bepaalt het bedrag van de subsidie binnen de perken van het goedgekeurde budget van de provincie Antwerpen, rekening houdend met de criteria vooropgesteld in artikel 4.
  - a) De subsidie bedraagt maximaal 250.000 EUR.
  - b) De subsidie bedraagt maximaal 75 % van het door de provincie aanvaarde tekort in de projectbegroting.
  - c) Een louter commerciële invulling is niet subsidiabel, de provinciale tussenkomst beperkt zich tot het publieke gedeelte van de totale projectkost.
  - d) Enkel investeringskosten zijn subsidiabel exclusief:
    - i. erelonen van architecten, ingenieurs en adviseurs die rechtstreeks gelinkt zijn aan de investering
    - ii. de uitvoering van haalbaarheidsstudies die rechtstreeks gelinkt zijn aan de investering.
- Personeelskosten, werkingskosten, overheadkosten, externe prestaties zijn niet subsidiabel.
- e) De toegekende subsidie wordt als een volledig terugvorderbaar voorschot uitbetaald bij de toekenning van de subsidie, tenzij de deputatie anders beslist.

Artikel 7. - **Evaluatiedossier**

- a) Twee keer per jaar, tegen 15 maart en 15 augustus, moet de subsidietrekker zijn gemaakte kosten en inhoudelijke resultaten bewijzen aan de hand van het evaluatiedossier dat wordt ingediend in het e-loket. De richtlijnen en formulieren hiervoor zijn te vinden op de provinciale website.
- b) Het evaluatiedossier bestaat uit:
  - i. Kostentabel met een gedetailleerde staat van alle inkomsten en uitgaven van het project (bewijsstukken dient u niet mee te sturen maar enkel ter beschikking te houden voor controle)
  - ii. Voortgangsverslag om de kostentabel te duiden
  - iii. Foto's ter verduidelijking
  - iv. Eenmaal per jaar wordt ook de balans en resultatenrekening van het goedgekeurde rekeningjaar ingediend waarin de investeringskosten, waarvoor subsidie werd verkregen, als investering geboekt staan.
- c) De dienst Platteland kan bijkomende informatie over het project opvragen indien de dienst van oordeel is dat bepaalde aspecten uit het evaluatiedossier onvoldoende toegelicht zijn.
- d) De provincie kan tijdens de uitvoering of in de vijf jaar na afloop van het project terreincontroles uitvoeren die zij nodig acht.

Artikel 8. - **Betaling en afrekening van de subsidie**

- a) De uitbetaalde subsidie zal nooit meer zijn dan het toegekende bedrag.
- b) De uitbetaalde subsidie kan bovendien nooit hoger zijn dan het tekort in de projectafrekening.
- c) Voor de aanvrager is cumulatie van steun mogelijk, ongeacht of de steun komt uit lokale, regionale, nationale, communautaire bronnen. Indien de promotor dergelijke gecumuleerde steun aanvraagt op basis van dit reglement en als het gaat om dezelfde in aanmerking komende kosten, kan de totale steunintensiteit niet meer dan 100% van de kosten zijn.
- d) De provincie Antwerpen kan overgaan tot de gehele of gedeeltelijke terugvordering van uitbetaalde subsidiebedragen, in geval van:
  - i. onjuiste, onvolledige of laattijdig ingediende evaluatiedossiers
  - ii. niet-naleving van de voorwaarden genoemd in artikel 4.
  - iii. aanwending van de subsidie voor een ander doel dan hetgeen waarvoor zij werd toegekend.

Artikel 9. – **Betwisting**

Betwistingen na beslissing betreffende dit reglement, de toepassing ervan evenals alle onvoorziene gevallen worden desgevallend éénmalig voor heroverweging voorgelegd aan de deputatie mits duidelijke motivatie en het aanbrengen van nieuwe elementen in het dossier.

Artikel 10. - **Algemene bepalingen**

De documenten moeten steeds online ingediend worden in het e-loket door de daartoe bevoegde persoon, hetzij statutair, hetzij bij volmacht verleend door een daartoe bevoegd persoon.

Artikel 11. - **Wettelijk kader**

De aanvraag wordt behandeld overeenkomstig de bepalingen in:

- a) De wet van 14 november 1983 betreffende de controle op de toekenning en op de aanwending van sommige toelagen

Het provinciaal reglement van 24 september 2020 betreffende de subsidiëringen en het toestaan van reservevorming door subsidietrekkers

24 juni 2021